

ZAKON

O INTERVENTNIH UKREPIH ZA OMILITEV IN ODPRAVO POSLEDIC EPIDEMIJE SARS-COV-2 (ZIUOOPE) – kratak povzetek vsebine, na podlagi besedila zakona, prejetega 21.5.2020 v Državni zbor

1. DELNO SUBVENCIONIRANJE SKRAJŠANJA POLNEGA DELOVNEGA ČASA (11. – 25. člen ZIUOOPE)

- Delodajalec bo lahko delavcu, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas, v primeru začasne nemožnosti zagotavljanja dela iz poslovnih razlogov, začasno odredil delo s skrajšanim delovnim časom, na način, da delodajalec delavcu zagotavlja delo vsaj za polovični delovni čas (od 20 do 35 ur na teden), v preostalem deležu do polnega delovnega časa pa delavca hkrati delno napotil na začasno čakanje na delo.
- Pravico do subvencije po tem zakonu lahko uveljavlja delodajalec, ki:
 - je pravna ali fizična oseba in ki je bil v Poslovni register Slovenije vpisan pred 13. marcem 2020 ter zaposluje delavce na podlagi pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas in
 - po njegovi oceni najmanj 10 % zaposlenim mesečno ne more zagotavljati najmanj 90 % dela.
- Delodajalec bo lahko s strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje uveljavljal delno povračilo izplačanega nadomestila plače (subvencijo) za obdobje delnega začasnega čakanja delavca na delo v deležu od 5 do 20 ur tedensko.
- Subvencija za ohranitev zaposlitve znaša:
 - 448 eura na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu od 20 do vključno 24 ur tedensko,
 - 336 eura na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu od 25 do vključno 29 ur tedensko,
 - 224 eura na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu od 30 do vključno 34 ur tedensko.
 - 112 eura na delavca mesečno ob zagotavljanju dela za skrajšani delovni čas v obsegu 35 ur tedensko.
- Ta ukrep bo delodajalec lahko izkoristil od 1.6.2020 najkasneje do 31.12.2020.
- Delodajalec uveljavlja subvencijo mesečno za pretekli mesec, dokler izpolnjuje pogoje. Izpolnjevanje pogojev delodajalec dokazuje z vsakokratno pisno izjavo.
- Delavec se lahko v času odrejenega skrajšanega delovnega časa v skladu z določbami zakona, ki ureja trg dela, prijavi v evidenco iskalcev zaposlitve in se lahko vključi v ukrepe, ki jih zavod zagotavlja prijavljenim iskalcem zaposlitve.

2. UKREP DELNEGA POVRAČILA NADOMESTILA PLAČE DELAVCEM NA ZAČASNEM ČAKANJU NA DELO IN ZA DELODAJALCE NA PODROČJU TURIZMA IN GOSTINSTVA (26. – 36. člen ZIUOOPE)

- Povračilo izplačanega nadomestila plače je možno za delodajalce na področju turizma in gostinstva ter nosilce dopolnilnih dejavnosti na kmetiji v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, ki začasno ne morejo zagotoviti dela delavcem zaradi posledic epidemije.

- Višina delnega povračila nadomestila plače se izplača v višini 80% nadomestila plače oziroma ne manj kot minimalna plača, a ne več kot višina najvišjega zneska denarnega nadomestila za primer brezposelnosti določenega v zakonu, ki ureja trg dela. Ta znesek pa zajema tudi prispevke za vsa socialna zavarovanja.
- Do ukrepa so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 10 % glede na leto 2019. Če niso poslovali v celotnem letu 2019 oziroma 2020, so do ukrepa upravičeni tudi tisti delodajalci, ki se jim bodo povprečni mesečni prihodki leta 2020 zaradi epidemije znižali za več kot 10 % glede na povprečne mesečne prihodke v letu 2019. Če pogoji ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bodo doseženi, upravičenec naknadno vrne prejeta sredstva na podlagi ukrepa.
- Delavec lahko prejema nadomestilo najdlje do 30.6.2020.
- Delavec ima v času začasnega čakanja na delo po tem zakonu pravico, da se na zahtevo delodajalca vrne na delo do sedem dni v tekočem mesecu.
- Ukrep skrajšanja polnega delovnega časa ni združljiv z ukrepom delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo za delodajalce na področju turizma in gostinstva.

3. BON ZA IZBOLJŠANJE GOSPODARSKEGA POLOŽAJA NA PODROČJU DOMAČE POTROŠNJE TURIZMA (37. člen ZIUOOPE)

- Upravičenec do bona je oseba, ki bo v letu 2020 dopolnila 18 let, s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji na dan 13. 3. 2020, ostale osebe, ki ne izpolnjujejo starostnega pogoja, izpolnjujejo pa pogoj glede stalnega prebivališča, so upravičene do bona v višini 50 eurov. Bon se glasi na upravičenca in se unovči do 31.12. 2020 in je prenosljiv med ožjimi družinskimi člani v ravni vrsti do drugega kolena.
- Ponudniki na področju, pri katerih se bon unovči, so subjekti, registrirani v Republiki Sloveniji, vpisani v register nastanitvenih obratov, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javno pravne evidence in storitve, ki opravljajo dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnost:
 - 55.10 – Dejavnost hotelov in drugih podobnih nastanitvenih obratov,
 - 55.20 – Dejavnost počitniških domov in podobnih nastanitvenih obratov za kratkotrajno bivanje,
 - 55.30 – Dejavnost avtokampov, taborov.

4. FINANČNE SPODBUDE NA PODLAGI PROGRAMA FINANČNIH SPODBUD COVID-19 (38. člen ZIUOOPE)

- Finančna spodbuda v obliki nepovratnih in povratnih sredstev za zagotovitev tekočega poslovanja in likvidnosti podjetij ter ustrezne varnosti oziroma varnega poslovanja podjetij z namenom preprečitve širjenja COVID-19, za sofinanciranje izpada prihodka v turizmu in gostinstvu, za zagotovitev podpore predelovalni dejavnosti na obmejnih problemskih področjih, za zagotovitev digitalizacije in digitalne transformacije podjetij ter za razvojne projekte v teku ali s potencialom hitrega zagona
- Upravičenci so mikro, malo in srednje veliko podjetje ter veliko podjetje, ki se sooča z negativnimi posledicami epidemije COVID-19, ki dobi spodbudo v obliki odstotka financiranja projekta, pavšala ali drugih poenostavljenih oblik stroškov

- Finančna spodbuda se dodeli na podlagi vloge, ki jo upravičenec odda na javni razpis ali javni poziv ali po postopku z neposredno pogodbo v skladu z Zakonom o javnih financah. Dodeli se v obliki odstotka financiranja projekta, pavšala ali drugih poenostavljenih oblik stroškov.
- Upravičenec mora na dan oddaje vloge izpolnjevati vse pogoje, ki jih za posamezno obliko državne pomoči določa Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (UL C št. 91 I z dne 20.3.2020) ter dodatno, da ima sedež ali naslov v Republiki Sloveniji in da ima na dan oddaje vloge plačane zapadle obveznosti iz obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti.

5. ZAGOTAVLJANJE LIKVIDNOSTI PODJETIJ PREKO JAVNIH SKLADOV (39. člen ZIUOOPE)

- Slovenskemu podjetniškemu skladu in Slovenskemu regionalnemu razvojnemu skladu se bo omogočilo, da prejmejo namensko premoženje in ga uporabijo za likvidnostna sredstva za mikro, mala in srednje velika podjetja.
- Namensko premoženje se lahko zmanjša do minimuma namenskega premoženja.

6. DVIG VIŠINE OCENJENE VREDNOSTI ZA JAVNO NAROČANJE GRADENJ (40. člen ZIUOOPE)

- Do 15. aprila 2021 lahko naročnik uporabi postopek naročila male vrednosti, za katerega pri javnem naročilu blaga in storitev obvestil v zvezi z njim ni treba poslati v objavo Uradu za publikacije Evropske unije, in pri javnem naročilu gradnje, če je vrednost javnega naročila nižja od 1.000.000 eurov.
- Do 15. aprila 2021 se popravni mehanizem dovoli tudi v primeru, če gospodarski subjekt ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ v skladu s predpisi države, v kateri ima sedež, ali predpisi države naročnika, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan oddaje ponudbe ali prijave ali preverjanja znaša 50 eurov ali več ali če na dan oddaje ponudbe ali prijave ali preverjanja ta subjekt ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje ponudbe ali prijave. Naročnik v tem primeru določi primeren rok, v katerem mora gospodarski subjekt obveznosti izpolniti. Ta rok ne sme biti daljši od 30 dni.

7. ZAGOTOVITEV FINANČNIH SREDSTEV SID BANKI ZA NAMEN FINANCIRANJA GOSPODARSKIH SUBJEKTOV NA PODROČJU CESTNIH PREVOZOV (41. člen ZIUOOPE)

- Zaradi ohranjanja delovanja podjetij in ohranitev delovnih mest v panogi cestnih prevozov SID banka in RS dogovorita ukrep finančnega inženiringa iz petega odstavka 106.f člena Zakona o javnih financah, za izvajanje katerega RS zagotovi 10 mio EUR, SID banka pa 25 mio EUR, za financiranje gospodarskih subjektov na tem področju, in sicer za namene financiranja naložb oziroma obratnih sredstev.

8. POMOČ OBRATOVALCEM ŽIČNIŠKIH NAPRAV (42. člen ZIUOOPE)

- Upravljavcem žičniških naprav se zagotavlja finančna pomoč za namen povrnitve dela fiksnih stroškov (amortizacije, zavarovalnine, sorazmernega dela prodanih (neizkoriščenih) letnih kart, stroški nastalih po pogodbah o služnosti,...).

- Zneski pomoči so določeni v fiksnem znesku za posamezne vrste žičniških naprav.
- Upravičenci so vse žičniške naprave, ki imajo v letu 2020 (ne glede na to, ali se je izteklo 30. 2. ali 30.10) veljavno dovoljenje za obratovanje.

9. POMOČ IZVAJALCEM JAVNIH PREVOZOV (43. člen ZIUOOPE)

- Veljavne pogodbe ali veljavni okvirni sporazumi za izvajanje posebnih linijskih prevozov, sklenjeni z veljavnostjo do 1. septembra 2020 z gospodarskimi subjekti, ki jim je zaradi ukrepov države in zaradi širjenja bolezni v obdobju trajanja razglašene epidemije nalezljive bolezni Covid-19, na območju Republike Slovenije, izvajanje storitev po veljavnih pogodbah ali okvirnih sporazumih onemogočeno ali pa je bistveno otežkočeno, lahko brez javnega razpisa podaljšajo do 1. septembra 2021

10. PODROČJE KMETIJSTVA, GOZDARSTVA IN PREHRANE (45. - 50 člen ZIUOOPE)

- V letu 2020 lahko tujec pridobi dovoljenje za sezonsko delo v kmetijstvu ali gozdarstvu za največ 150 dni, sezonsko delo daljše od 150 dni pa opravlja na podlagi enotnega dovoljenja, izdanega na podlagi soglasja za sezonsko delo.
- Za čas trajanja ukrepov po tem zakonu šteje, da zneski, prejeti na podlagi ukrepov skupne kmetijske politike (drugi dohodki iz 70. člena ZDoh-2), štejejo v letno davčno osnovo v letu, ko je zavezanec prejel dokončno odločbo.
- Rastlinjaki, ki so proizvodi, dani na trg v skladu s predpisom, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti (rastlinjaki prefabrikati), se lahko postavijo na vseh kmetijskih zemljiščih, ki imajo boniteto nižjo od 35. Postavitev je mogoča ne glede na določila 3.č člena ZKZ (in prehodnega 45. člena ZKZ) in ne glede na določil sprejetih prostorskih aktov lokalnih skupnosti. Predhodni postopek ali presoja vplivov na okolje se za rastlinjake prefabrikate, ki imajo površino do 1 ha, ne izvede. Ne glede na uredbo, ki ureja razvrščanje objektov, se vsi rastlinjaki, ki so objekt, če je kot celota dan na trg kot proizvod, ki izpolnjuje zahteve iz predpisov, ki urejajo splošno varnost proizvodov, štejejo med enostavne objekte.
- Prednostno se obravnavajo vloge za predhodni postopek presoje posegov v okolje, predpisana soglasja ali dovoljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba namakalnega sistema, postavitev naprav in opreme za trajne nasade ali postavitev rastlinjaka in pobude za posebno rabo vode za potrebe ogrevanja in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termomineralna voda, za vse rastlinjake, namenjene za kmetijsko pridelavo hrane, ki izkoriščajo zaprt reinjekcijski sistem izkoriščanja geotermalne vode.
- Ne glede na cene zakupnin kmetijskih zemljišč, ki jih je za leto 2020 določil Sklad kmetijskih in gozdnih zemljišč Republike Slovenije, se te znižajo v višini 20 %.
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije lahko v brezplačni zakup odda kmetijska zemljišča, ki jih ima v upravljanju in ki so bila na dan 1. januarja 2020 v evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč opredeljena kot 1410 - kmetijsko zemljišče v zaraščanju, 1500 - drevesa in grmičevje ali 1800 - kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem
- Za ukrepe v vinskem sektorju, ki jih za omilitev posledic epidemije COVID-19 sprejme Evropska Unija in so za njihovo financiranje v predpisih Evropske unije predvidena tudi nacionalna plačila se sredstva za nacionalna plačila zagotovijo iz splošne proračunske rezervacije.

11. ZVIŠANJE SUBVENCije PLAČE ZA INVALIDE (58. člen ZIUOOPE)

- Invalidskim podjetjem se zviša mesečni zahtevek za izplačilo subvencije plače za posameznega invalida za 10 odstotkov minimalne plače.
- Zaposlitveni centri za zaposlene invalide na zaščitelih delovnih mestih, za katere uveljavljajo subvencijo plače pri skladu, zahtevek za izplačilo subvencije plače za vsakega zaposlenega invalida na zaščitenem delovnem mestu zvišajo največ za 10 odstotkov minimalne plače,
- Delodajalci, ki zaposlujejo invalide z odločbo ZRSZ o podporni zaposlitvi in, ki za njih uveljavljajo subvencijo plače pri skladu, mesečni zahtevek za izplačilo subvencije plače za posameznega invalida zvišajo za 10 odstotkov minimalne plače.
- Subvencije plače zaposlenih invalidov po tem členu in subvencije iz drugih javnih sredstev ne smejo presegati 75 odstotkov plače invalida.
- Ukrep lahko delodajalci uveljavljajo v obdobju od 1. junija 2020 do najkasneje 31. decembra 2020.

12. SOFINANCIRANJE KADROVSKIH ŠTIPENDIJ (61. člen ZIUOOPE)

- delodajalec ni dolžan vrniti prejetega zneska sofinanciranja kadrovske štipendije za štipendista, ki mu je odpovedal pogodbo o zaposlitvi, pri čemer je delovno razmerje trajalo manj kot eno leto, če izjavi, da je pogodbo o zaposlitvi odpovedal zaradi izjemnih okoliščin v zvezi z epidemijo Covid-19.
- Delodajalec mora v enem letu po odpovedi pogodbe o zaposlitvi štipendistu ponuditi pogodbo o zaposlitvi za ustrezno delovno mesto, katere trajanje skupaj s trajanjem odpovedane pogodbe o zaposlitvi je najmanj eno leto.
- Če je štipendist že zaposlen pri drugem delodajalcu, delodajalec to izkaže z izjavo štipendista, da ponudbe zaradi zaposlitve ne sprejema. Delodajalec, ki ravna v nasprotju s to obveznostjo, mora vrniti celoten znesek prejetega sofinanciranja kadrovske štipendije za tega štipendista.

13. POSLOVANJE SODIŠČ (69. člen ZIUOOPE)

- V času sodnih počitnic t.j. od 1. avgusta do 15. avgusta sodišča v letu 2020 opravljajo naroke in odločajo samo v nujnih zadevah.

14. PREGLED NEPOSREDNIH TUJIH NALOŽB (71. – 77. člen ZIUOOPE)

- Neposredno tujo naložbo izvede tuji vlagatelj in katere namen je vzpostavitev ali ohranjanje trajnih in neposrednih povezav med tujim vlagateljem in gospodarskim subjektom s sedežem v Republiki Sloveniji, s pridobitvijo najmanj 10 % udeležbe v kapitalu ali v glasovalnih pravicah.
- Tuji vlagatelj ali ciljna družba ali prevzeta družba je dolžna ministrstvu, pristojnemu za gospodarstvo, priglasiti najpozneje v 15 dneh od sklenitve pogodbe o združitvi ali od objave prevzemne ponudbe.
- Neposredno tujo naložbo s katero želi tuji vlagatelj izvesti naložbo v opredmetena in neopredmetena sredstva, ki se nanašajo na vzpostavitev nove poslovne enote, širitev zmogljivosti obstoječe poslovne enote, diverzifikacijo proizvodnje poslovne enote v nove proizvode, ki niso bili predhodno proizvedeni v poslovni enoti, ali bistvene spremembe v celotnem proizvodnem procesu obstoječe poslovne enote, mora tuji vlagatelj ali njegova hčerinska družba v Republiki Sloveniji priglasiti najpozneje v 15 dneh od ustanovitve gospodarske družbe v Republiki Sloveniji.

- V kolikor tuji vlagatelj ali njegova hčerinska družba v Republiki Sloveniji pridobi pravico razpolaganja z zemljišči in nepremičninami, ki so bistvene za kritično infrastrukturo ali zemljišča in nepremičnine, ki se nahajajo v bližini takšne infrastrukture, mora slednje priglasiti ministrstvu najpozneje v 15 dneh od sklenitve pogodbe, s katero je pridobil pravico razpolaganja z zemljišči in nepremičninami.

**ZAKON O INTERVENTNIH UKREPIH ZA OMILITEV IN ODPRAVO POSLEDIC
EPIDEMIJE SARS-COV-2 (ZIUOOPE) stopi v veljavo naslednji dan po objavi.**

**Z njegovo uveljavitvijo prenehajo veljati 2., 3., 4., 5., 6. 7., 8., 9. 10. in 11. člen Zakona o
interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (Ur. l. RS, št. 36/20, 49/20 –
ZIUZEOP in 61/20 – ZIUZEOP-A).**